

सिंचन व्यवस्थापन प्रक्रियेत आधुनिक
तंत्रज्ञानाचा अवलंब करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकिर्ण-२०१९/ (प्र.क्र.३५८/२०१९)/सि.व्य.(कामे)

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक: २५ फेब्रुवारी, २०२०

वाचा :- १) सिंचन विषयक विशेष चौकशी अहवाल-२०१४, खंड-१ (पृष्ठ क्र.४७)

२) मुख्य लेखापरिक्षक, जल व सिंचन, महाराष्ट्र राज्य, औरंगाबाद यांचे पत्र क्र.
मुलेप/प्रशासन/१३८०/सप दि. २७/११/२०१९.

प्रस्तावना :-

माहिती तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून सामान्य जनतेस शासनाच्या सर्व सेवा माफक दरात प्रभावी, पारदर्शकरीत्या व जलद गतीने पुरवण्याचे महाराष्ट्र शासनाचे धोरण आहे. जलसंपदा विभागाच्या विविध प्रकल्पाद्वारे राज्यातील शेतकऱ्यांना सिंचन सुविधा, जनतेस पिण्याचे पाणी, कारखान्यांना औद्योगिक वापराचे पाणी ई. अनेक सेवांचा लाभ होतो. विविध सेवा सुलभतेने व प्रभावीपणे उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रकल्पाच्या सिंचन व्यवस्थापनाच्या कामांमध्ये ई-प्रशासनामार्फत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे गरजेचे आहे.

सिंचन व्यवस्थापन महामंडळांकडे वर्ग करण्यात आले असून, सिंचन व्यवस्थापनाच्या आस्थापना खर्चाचा परतावा महामंडळांनी पाणपट्टीच्या रकमेमधून करणे प्रस्तावित आहे. या अनुषंगाने आस्थापना खर्चात मोठ्या प्रमाणात कपात करणे व पाणीपट्टीच्या वसुलीत वाढ करणे आवश्यक आहे, जेणेकरून प्रकल्पांच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी अधिक निधी उपलब्ध होऊ शकेल.

यास अनुसरून, ई-प्रशासन मंडळामार्फत जलसंपदा विभागाच्या प्रकल्पावर सिंचन व्यवस्थापनाच्या कामांमध्ये सुलभता आणण्यासाठी संगणकीय प्रणाली राबवण्यास बाराव्या प्रकल्प अमलबजावणी समितीने प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. सदर संगणकीय प्रणालीत प्राथमिक सिंचन आराखडा (PIP) व CIAP, पाणीपाळी वेळापत्रक, सिंचन व बिगरसिंचन देयके पेमेंट गेटवे आणि सिंचन स्थिती दर्शक अहवाल, जल लेखा व स्थिर-चिन्हांकन अहवाल ई. बाबींचा समावेश असून या प्रणालीच्या निविदेचे काम ई-प्रशासन मंडळातर्फे प्रगती पथावर आहे.

या प्रणालीद्वारे एकदाच प्रकल्पाच्या प्रभावक्षेत्राची मोजणी करून आकारणी तक्ते व देयके या प्रणालीमार्फत हंगाम निहाय तयार केली जातील. एकदा प्रकल्पाचा मास्टर डेटा बेस तयार झाल्यानंतर दरवर्षी राबवलेल्या प्रत्येक हंगामात या प्रणालीचा वापर करून मोजणी व प्रारूप आकारणी तक्ते केले जातील. कुलरुजुवातीनंतर प्रणालीतून देयके तयार करून वितरित केली जातील. या प्रणालीतून शेतकऱ्यांसाठी व बिगरसिंचन ग्राहकांसाठी विविध ऑनलाइन सेवा प्रस्तावित आहेत. या मध्ये पाणीपाळ्यांची माहिती, देयकांची माहिती, पेमेंट गेटवे व तक्रार निवारणाची सोय उपलब्ध होईल. ह्या प्रणालीतील माहितीच्या आधारे जलसंपदा विभागाचे सिंचन स्थितिदर्शक, जललेखा व स्थिर-चिन्हांकन अहवाल तयार करणे सुलभ होईल, जेणेकरून सिंचन व्यवस्थापन कार्यप्रणालीवर सुनियंत्रण करणे अधिक सुलभ होईल.

या प्रणालीसाठी क्षेत्रीय कार्यालयांकडून ई-प्रशासन मंडळास विविध माहितीची (Data Base) आवश्यकता राहणार आहे. यामध्ये प्रकल्पांच्या वितरण व्यवस्थेच्या जाळ्याची (कालवे प्रणाली) माहिती, लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांची माहिती, गटक्रमांक/ पोटहिस्से ई. महसूल दस्तऐवज, गावनकाशा, लाभक्षेत्र नकाशा ई. माहितीचे संकलन होणे गरजेचे आहे.

आधुनिक तंत्रज्ञानाचा (हवाई सर्वेक्षण, भौगोलिक माहिती प्रणाली (GIS), माहिती व तंत्रज्ञान (ICT), वेब व मोबाइल ॲप्लिकेशन इ. प्रणालीचा) वापर केल्यास, सिंचन प्रकल्पांवर सिंचित होणाऱ्या संपूर्ण क्षेत्राची पिकनिहाय आकडेवारी अतिशय कमी वेळेत अचुकरित्या प्राप्त होणार असुन, सर्वेक्षणाचा तपशिल जतन करता येणे शक्य असल्याने भविष्यात कोणतीही तक्रार उद्भवल्यास, तिचे निराकरण करणे सोपे जाणार आहे. या फायद्यांचा विचार करता, व सद्यस्थितीत सिंचन व्यवस्थापनासाठी कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांची अपुरी संख्या विचारात घेता, आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे सर्व प्रकल्पांसाठी सर्वेक्षण करणे योग्य राहणार आहे.

राज्यभरातील सिंचन व्यवस्थापन कार्यक्षेत्रात एकसूत्रता, एकवाक्यता व सुसंगतपणा आणण्यासाठी सदर माहिती संकलनासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे ई-प्रशासन मंडळास अभिप्रेत आहे. ई-प्रशासन मंडळामार्फत प्रगतीपथावर असलेली प्रणाली विकसित होऊन कार्यान्वित होण्यापूर्वी सदर माहितीचे क्षेत्रीय कार्यालयांमार्फत संकलन होणे आवश्यक आहे.

या पार्श्वभूमीवर नवीन तंत्रज्ञानाचा आधार घेऊन प्रायोगिक तत्वावर हवाई सर्वेक्षणाद्वारे सिंचित क्षेत्र मोजण्याचे काम मुख्य अभियंता (ज.स.), पुणे या कार्यालयामार्फत करण्यात आले. अशा प्रकारे मोजणी करण्यात आलेल्या प्रकल्पांच्या आताच्या प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्रात पूर्वीच्या तुलनेने मोठ्याप्रमाणात वाढ झाल्याचे दिसून आले. ड्रोन तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने पीकरचना अचुक पद्धतीने ओळखता येत असुन, त्याचे छायाचित्राच्या स्वरूपात कायमस्वरूपी अभिलेख (रेकॉर्ड) जतन करता येणे शक्य आहे. ह्या प्रयोगाचे उत्साहवर्धक निष्कर्ष तसेच या सर्वेक्षणाच्या दरम्यान आलेल्या अडचणी, हवाई सर्वेक्षणांच्या मर्यादा लक्षात घेऊन सिंचित क्षेत्र मोजणीच्या अनुभवावर मोजणी व आकारणीच्या कामासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याची कार्यपद्धती (methodology) व उपलब्ध साधन सामुग्री(Data Base) च्या आधारे विविध मोबाईल ॲप्लिकेशन्स, संगणकीय प्रणाली, इ. विकसित करणेसाठी धोरण ठरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :

सिंचन व्यवस्थापनासाठी प्रारंभिक सिंचन कार्यक्रम, पाणीपाळी वेळापत्रक, प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची मोजणी, पूर्ण सिंचन कार्यक्रम, सिंचन व बिगर सिंचन देयके, पेमेंट गेटवे, सिंचन स्थितीदर्शक अहवाल, जलसंपदा विभागाच्या मालमत्तेचे व्यवस्थापन, तसेच सिंचन क्षेत्र मोजणी व आकारणीच्या कामासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याची कार्यपद्धती (methodology) खालीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहे.

१) प्रारंभिक सिंचन कार्यक्रम -: (P.I.P)

दरवर्षी प्रत्येक धरणामध्ये १५ ऑक्टोबर रोजी उपलब्ध असलेल्या पाणीसाठ्याचे सिंचन व बिगर सिंचन पाणी वापराबाबतचे नियोजन करुन रब्बी व उन्हाळी हंगामामध्ये लाभक्षेत्रातील

शेतकऱ्यांना उपलब्ध होणारे एकूण पाणी परिमाण व पाणी पाळ्या (Canal Rotation) निश्चित करण्याचे काम प्राथमिक सिंचन आराखड्याद्वारे केले जात आहे. सदर कामासाठीचा विहित नमुना एक्सेल शीटच्या स्वरूपात उपलब्ध करून देवून कार्यक्रम / आराखडा तयार करण्यात यावा. भविष्यात संगणकीय प्रणालीद्वारे सर्व प्रकल्पांचा कार्यक्रम / आराखडा तयार करून या कामामध्ये एकसुत्रता आणणेबाबतचे नियोजन करावे. याद्वारे राज्याचा एकूण सिंचन कार्यक्रम तयार करून त्याद्वारे संनियंत्रण करता येईल.

२) पाणीपाळी वेळापत्रक -:(Canal Rotation Schedule)

प्रारंभिक सिंचन आराखड्याद्वारे निश्चित सिंचन पाणीपाळीची संख्या व त्यांचा कालावधी याची अंमलबजावणी करणेकरीता कालवानिहाय पाणीपाळी वेळापत्रक तयार केले जाते. याद्वारे शेतकऱ्यांना कोणत्या कालव्यास, किती वेळा (No.of times), किती कालावधीसाठी व किती विसर्गाने (Discharge) पाणी उपलब्ध होणार आहे, याबाबतची माहिती मिळते. सद्यःस्थितीत हे वेळापत्रक तयार करून त्यास वर्तमानपत्रातून जाहीर प्रकरणाद्वारे प्रसिध्दी देण्यात येवून अंमलबजावणी करण्यात येते. तथापि, प्रत्यक्ष अंमलबजावणी दरम्यान येणाऱ्या अडचणींचा विचार करता पाणीपाळी वेळापत्रकाची काटेकोर अंमलबजावणीकरिता मोबाईल ॲप विकसित करून त्याद्वारे सिंचन व्यवस्थापनाशी संबंधित सर्व अधिकारी / कर्मचारी यांना कालव्यातून वाहणाऱ्या विसर्गाची, कालवानिहाय/ शाखा कालवा निहाय / वितरिका निहाय Real Time स्थिती, वितरण व्यवस्था प्रणालीच्या नकाशावर Visual representation द्वारे प्रवाहाची सद्यःस्थिती प्राप्त करून घ्यावी. त्याद्वारे माहितीचे विश्लेषण करून अहवाल तयार करावा व त्या आधारावर निर्णय घ्यावेत

३) प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची मोजणी -:

प्रत्येक हंगामात प्रकल्पातर्गत प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची मोजणी सिंचन व्यवस्थापनातर्गतच्या शाखा कार्यालयातर्गतच्या कालवा मोजणीदार, कालवा निरीक्षक, दप्तर कारकून या श्रेणीतील कर्मचाऱ्यांद्वारे करण्यात येते. सद्यःस्थितीत जलसंपदा विभागातर्गत बांधकामाधीन व पूर्ण झालेल्या प्रकल्पांद्वारे निर्मित झालेली सिंचन क्षमता अंदाजे ५२.३० लक्ष हेक्टर असून, सर्वसाधारण प्रत्यक्ष सिंचन ३५.०० ते ४०.०० लक्ष हेक्टर इतके आहे.

प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची हंगामानिहाय माहिती गोळा करणे व संकलित करणेच्या कामामध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब करावा.

याबाबत आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे प्रत्येक प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र सुनिश्चित करणे, प्रकल्पीय लाभक्षेत्राव्यतिरिक्त भिजणाऱ्या क्षेत्राची पडताळणी करणे, भिजणाऱ्या क्षेत्रास होणाऱ्या सिंचन पाणी पुरवठ्याचा स्रोत सुनिश्चित करणे (विहिर / प्रवाही कालवा इ.) घोषित सिंचन क्षेत्र व प्रत्यक्ष भिजणारे क्षेत्र यातील तफावत निश्चित करणे व कारणे शोधणे, एकूण लाभक्षेत्र (GCA) व लागवडीयोग्य लाभक्षेत्र (CCA) याची व्याप्ती निश्चित करणे, याकरिता E-जलसेवा व जलश्रुती App वरील माहितीशी ही माहिती एकत्रिकरण व जोडणी करावी. त्यादृष्टीने सर्व सिंचन प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्राची मोजणी आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे करून त्याची आधारभूत माहितीच्या स्वरूपात (Data

base) वापर करुन प्रत्यक्ष सिंचन क्षेत्रात व शासनाच्या महसूलातवाढ करण्याच्या अनुषंगाने नियोजन करावे.

- i) जलसंपदा विभागातील पूर्ण झालेल्या सर्व मोठे /मध्यम/लघु प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्राची व प्रभावित क्षेत्राची या वर्षी एकदाच अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे मोजणी करण्यात यावी.
- ii) सदर मोजणी करताना योग्य सॉफ्टवेअर व साधनांचा वापर करुन संकलित करावयाची माहिती ही ई-प्रशासन मंडळाने विहित केलेल्या पद्धतीने (standard set of Specifications) व ठरवून दिलेल्या नमुन्यात करण्यात यावी.
- iii) मोठ्या, मध्यम व लघु प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रात व प्रभावक्षेत्रात एकदा मोजणी सर्वेक्षण केल्यानंतर व आकारणी तक्ते अंतिम झाल्यानंतर सदरील माहिती आधारभूत माहिती (Base information) म्हणून वापरण्यात यावी.
- iv) संकलित करण्यात आलेली माहिती व विश्लेषण कायमस्वरूपी Soft copy च्या स्वरूपात जतन करण्यात यावी व या माहितीचा उपयोग करण्याचे सर्वाधिकार संबंधित महामंडळांना, ई-प्रशासन मंडळास व शासनास असतील. ही माहिती जतन करण्याची कार्यपद्धती ई-प्रशासन मंडळ निश्चित करेल.
- v) सदर मूलभूत सर्वेक्षण (base line survey) व माहिती संकलन हे ३१ मार्च २०२१ पूर्वी टप्पाटप्प्याने पूर्ण करण्यात यावे.
- vi) सदर सर्वेक्षणाचा मुख्य उद्देश हा प्रथम टप्प्यात मोठ्या व मध्यम प्रकल्पाचे व दुस-या टप्प्यात लघु प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे सुनिश्चित करुन त्याचा उपयोग सिंचन व्यवस्थापनाशी संबंधित इतर बाबींकरीता करणे हा असावा.
- vii) अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने मोजणी केल्यानंतर प्रत्येक प्रकल्पाचे आकारणी योग्य लाभक्षेत्र निश्चित होणार आहे. त्यानुसारच आकारणी तक्ते (फॉर्म क्र.१२ व १३) आणि देयके तयार करण्यात यावीत.
- viii) सर्वेक्षणाचे specification व deliverables व त्याबाबतच्या कार्यवाहीसाठी विहित कार्यपद्धती व अन्य निर्देश स्वतंत्रपणे शासन स्तरावरुन निर्गमित करणेत येतील.

४) पूर्णत्व सिंचन कार्यक्रम (CIP) :-

वितरण प्रणालीची संकल्पित विसर्ग वाहून नेण्याची क्षमता, कालव्यावरील विविध बांधकामांची स्थिती यावर कालवा पाणीपाळीची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी अवलंबुन असते. त्या आधारावर प्रारंभिक सिंचन कार्यक्रम तयार करण्यात यावा. प्रारंभिक सिंचन कार्यक्रमाची अंमलबजावणी केल्यानंतर प्रत्यक्ष झालेल्या सिंचन कार्यक्रमाप्रमाणे पूर्णत्व सिंचन कार्यक्रम (Completed Irrigation Program) तयार करण्यात यावा. दरवर्षीच्या अनुभवावर व त्रुटी / अडचणींचे निवारण करुन प्रारंभिक सिंचन कार्यक्रमाच्या धर्तीवर पूर्णत्व सिंचन कार्यक्रम तयार करणेबाबतची संगणकीय प्रणाली ई-प्रशासन मंडळामार्फत विकसित करण्यात यावी.

५) सिंचन व बिगरसिंचन देयके:-

ई-जलसेवा प्रणाली अंतर्गत विकसित संगणक प्रणाली मोड्युलमधून सिंचन व बिगर सिंचन देयके तयार केली जावीत. सिंचन देयकांसाठी आधारभूत पाणी वापराची माहिती ही क्षेत्रावर

आधारित असल्याने त्यात अचुकता येण्यासाठी प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची मोजणी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे करण्यात यावी. ज्या ठिकाणी घनमापन व्यवस्था आहे त्या ठिकाणी सेंसरद्वारे मोजणी करून ती घनमापनावर आधारीत करावीत. बिगर सिंचनासाठी अत्याधुनिक मीटर बसविण्यात यावे, जेणेकरून दूर-संदेशाद्वारे मीटर रिडींग देऊ शकतील. त्यासाठी स्वतंत्र संगणक प्रणाली ई-प्रशासन मंडळामार्फत विकसित करण्यात यावी.

६) पेमेंट गेटवे :- (Payment Gateway)

सिंचन पाणीपट्टीची वसूली, सिंचन व्यवस्थापनाशी निगडित बिगर सिंचन पाणीपट्टीची देयके तयार करून, याबाबतीत स्वतंत्र पेमेंट गेटवे तयार करून शेतकऱ्यांना व बिगर सिंचन पाणी वापरणाऱ्या संस्था /कंपनी यांना ऑनलाईन पाणीपट्टीची रक्कम थेट जलसंपदा विभागाकडे भरण्याची सुविधा उपलब्ध करून द्यावी. यासाठीची संगणक प्रणाली / मोबाईल अ‍ॅप ई- प्रशासन मंडळ विकसित करेल.

७) प्रकाशने : (Report Publication)

दरवर्षी जलसंपदा विभागामार्फत प्रकाशित होणाऱ्या (सिंचन स्थितीदर्शक अहवाल (ISR), जललेखा अहवाल (WAR), स्थिर चिन्हांकन अहवाल (BMR) इ. विविध अहवालांकरिता आवश्यक माहिती क्षेत्रीय स्तरावरून प्राप्त करून व संकलित करून विविध प्रकाशनांकरिता / अहवालांकरिता लागणारी माहितीव अहवालाच्या माध्यमातून थेट उपलब्ध करण्यासाठी व माहितीची अचुकता व विश्वासार्हता वाढविण्यासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा उपयोग करण्यात यावा.

८) जलसंपदा विभागाच्या मालमत्ताचे संगणकीकरण करून त्याचे व्यवस्थापन करणे- (Asset Management)

जलसंपदा विभागाची जमीन , इमारती इ. मालमत्ता व मुख्यतः धरण व कालवे, वसाहती, बुडीत क्षेत्रे लगतची अतिक्रमणे यांच्या अनुषंगाने आधुनिक तंत्राचा वापर करून त्यांची नोंदणी तसेच निगराणी करावी. मालमत्ता व्यवस्थापन व संरक्षणासाठी या आधुनिक तंत्रज्ञानाचा उपयोग करण्यात यावा.

९) संनियंत्रण :

सिंचन व्यवस्थापनाबाबतच्या उपरोक्त सर्व संगणकीकरणाच्या कामाचे विकसन, नियोजन व संनियंत्रण हे अधिक्षक अभियंता, ई-प्रशासन मंडळ, पुणे, यांच्या अधिपत्याखाली होईल. अशा सर्व संगणकीय प्रणाली तसेच आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून हवाई सर्वेक्षण, संगणक प्रणाली विकसन, ई. कामासाठी मुख्य अभियंता, मुख्य लेखा परिक्षक, जल व सिंचन औरंगाबाद यांच्या मान्यतेने अधिक्षक अभियंता, ई-प्रशासन मंडळ, पुणे, यांनी आवश्यक ती सर्व कार्यवाही करावी. आवश्यक तेथे याबाबत वेळोवेळी शासनाचे मार्गदर्शन घ्यावे.

उपरोक्त कामांची विनिर्दिष्टे (specifications) दर, व आर्थिक तरतुदीबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सुचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

१०) सदर संगणकीय प्रणाली विकसीत करण्याची कामे ही सिंचन व्यवस्थापनाचाच एक भाग म्हणून हाती घेण्यात यावीत व याकरिता जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र.देवदु २०१५/ (८३६/२०१५)/सि.व्य.(कामे), दि.१७.११.२०१६ व शासन परिपत्रक क्र.बीजीएम१०.१६/ (२४१/२०१६)/अर्थ-२, दि.२९.११.२०१६ यामधील तरतूदीनुसार सदरचा खर्च प्राथम्याने महामंडळास प्राप्त होणाऱ्या सिंचन व बिगर सिंचनाच्या पाणीपट्टीच्या रक्कमेतून करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संगणक संकेतांक क्र. २०२००२२५१७००११६९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राजेंद्र पवार)
सचिव (लाक्षेवि)

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
३. मा. उपमुख्य मंत्री यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
५. मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
६. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
७. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
८. मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. मा. राज्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे खासगी सचिव, , मंत्रालय, मुंबई,
१०. मा. मुख्य सचिव यांचे स्विय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान) यांचे स्वीय सहायक, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. प्रधान सचिव, कृषी विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. प्रधान सचिव, जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. सचिव (प्रकल्प समन्वय) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१८. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१९. सर्व कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळ, जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र राज्य,
२०. महासंचालक, मेरी, नाशिक.
२१. सर्व मुख्य अभियंते, जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र राज्य,
२२. सर्व अधिक्षक अभियंते, जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र राज्य,
२३. आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२४. सि.व्य.(कामे) कार्यासन संग्रहार्थ.